

מחקר: פסולת מסוכנת "נעלמת" בדרך לרמת חובב

 שלחו להדפסה

לאן נשפכים הכימיקלים?

חוקרות מאוניברסיטת חיפה הצליחו לראשונה לגבש מדדים של כמויות הפסולת המסוכנת שמייצרים מפעלי תעשייה ובתי חולים, וגילו כי יש פער מדאיג בין הכמויות המוערכות ואלה המגיעות בסופו של התהליך לאתר פינוי הפסולת המסוכנת ברמת חובב. המשמעות: טונות של פסולת מסוכנת אינה מטופלת כראוי, ועלולה לזהם את הקרקע ומקורות המים אחיה ראב"ד

אילוסטרציה צילום: רויטרס

מחקר חדש שנערך באוניברסיטת חיפה קובע כי קיים פער גדול בין כמות הפסולת המסוכנת המיוצרת לכאורה באזור חיפה, לבין הכמות המדווחת שמגיעה לאתר פינוי הפסולת הרעילה ברמת חובב. המשמעות היא שחלק ניכר מהפסולת, לרבות חומרים מסוכנים לבריאות, אינה מטופלת כראוי ועלולה לגרום לזיהומים חמורים בקרקע ובמקורות המים.

לחצו כאן להגדיל הטקסט

את המחקר ערכה המסטרנטית אפרת אלימלך מהחוג לניהול משאבי טבע וסביבה, בהנחיית ד"ר אופירה אילון וד"ר ברננדה פליקשטיין. במסגרת המחקר גובשו מדדים ישימים לחישוב כמויות הפסולת המסוכנת שמייצרות התעשיות בארץ: החל מבתי הזיקוק ותחנות הכוח של חברת החשמל וגם עבור בתי חולים ואפילו מכבסות לניקוי יבש.

לאחר גיבוש המדדים, בדקו החוקרות את הכמויות החומרים המסוכנים שיוצרו, על פי המדדים, לבין הכמויות שהגיעו בפועל לאתר הטיפול בפסולת רעילה, וחשפו פערים מדאיגים.

לדוגמה, אחד החומרים שנבדקו הוא [Tetrachloroethylene](#) המכונה גם Perc - מתוצרי הלואי של מכבסות לניקוי יבש. מדובר בנוזל נדיף וחסר צבע שעלול לפגוע בכבד ובכליות ונחשב למחולל סרטן ודאי בקרב בעלי חיים וקרוב לוודאי גם

בבני אדם. על פי המדד, סך ה-Perc שנוצר באזור חיפה היה כ-3.2 טון בשנה. הכמות המדווחת שהגיעה לרמת חובב היא רק כ-1.5 טון לשנה. מכך עולה כי 1.7 טון של החומר המסוכן - יותר ממחצית הכמות השנתית - לא מטופלת כראוי.

דוגמא אחרת לטיפול לקוי נמצאה על פי המחקר בבתי החולים בחיפה. החוקרות גילו כי כ-75 אחוז מהפסולת הכימית והפרמצבטית המיוצרת בבתי החולים בחיפה - כ-47 טון מתוך כ-60 טון פסולת שנוצרת בבתי החולים - מגיעה לתחנות מעבר, מבלי שניתן לאפיין את מקורה, לזהות את היצרן המקורי ומבלי שניתן יהיה למעשה לפקח עליה.

אחת המנחות בחקר, ד"ר אופירה אילון, אמרה ל-ynet כי הישגו הגדול של המחקר הוא בפיתוח המדדים. באמצעות המדדים, שלא היו קיימים עד כה בארץ, יוכלו הרשויות המוסמכות להעריך מהי כמות הפסולת המסוכנת שמייצר כל מפעל, על פי הסקטור אליו הוא משויך, ובכך לשפר את האכיפה ולהבטיח שכל הפסולת המסוכנת תועבר לטיפול.

לדברי החוקרות, "הממצאים מצביעים על ליקויים במערכת ניהול הפסולת המסוכנת בישראל - החל מרמת היצרן, דרך החברות המטפלות בפסולת וכלה ברגולטור. יצרן הפסולת לא תמיד מנהל מעקב ובקרה אחר כמות הפסולת המסוכנת הנוצרת על ידו, כנדרש. תחנות המעבר מאחדות זרמים של יצרנים שונים, ללא אפשרות לזהות מי היצרן המקורי".

ח"כ אופיר פינס, יו"ר ועדת הפנים והגנת הסביבה, אמר בתגובה כי הוא רואה בחומרה רבה את ממצאי המחקר, וידאג שהוועדה שבראשותו תדרוש לקבל תשובות והבהרות בנושא מהגורמים הרלוונטיים במשרד להגנת הסביבה ובמפעלים המייצרים את הפסולת המסוכנת.

[חזרה](#)